

Yard, faar vi i Landet med den lange Arbejdstid og med den daarlige Lønning 0,303 pence og i Landet med den høje Arbejds-løn og den korte Arbejdstid 0,275 pence.

Og der er virkelig intet Hekseri i det, for det forudsætter naturligvis, at Landet med den høje Løn og korte Arbejdstid arbejder med et udviklet Maskineri, og saa snart man gør det, kan man simpelt hen ikke bruge nogen meget lang Arbejdstid, det vilde være fuldstændigt umuligt. Hvis De f. Eks. en eneste Gang har set en self-actor, en Spindemaskine, som har 2—3000 Tene paa sig, vilde De forstaa, at det er fuldstændigt umuligt at anvende Mennesker til Pasning af den i mere end 8 Timer om Dagen, og saa maatte de endda være højt lønnede for at være saaledes ernæret, at de overhovedet kan udføre dette meget intensive Arbejde. Det udføres af en Mand, en Kvinde og et Barn ved hver actor, de skal passe 2—3000 Spindler med hver sin Traad, og lige saa snart en Traad knækker, maa de være der som et Lyn. Standser Historien, betaler det sig først rigtig daarligt. Altsaa, det kræver en Intensitet i Arbejdet, som ikke kan præstere ud over en saadan forholdsvis kort Arbejdstid.

Man hører nu, at man ved Fordfabrikkerne er kommet ned paa en Arbejdstid paa 5 Timer. Jeg tvivler nu om, at det er rigtigt, man skal ikke tro alt, hvad der bliver skrevet i Aviserne, men i hvert Fald har de en kort Arbejdstid og en høj Arbejds-løn. Det skyldes, at Maskineriet er saa udviklet, at det kræver en Mands fulde Kraft, og den kan han ikke præstere Dag efter Dag i en lang Arbejdstid. Det er simpelt hen umuligt.

Alligevel kan man naturligvis sige, at de Mennesker, der raaber paa lang Arbejdstid og paa lave Lønninger, kan have en relativ Ret — det vil sige kan have Ret under en forkert Forudsætning, idet de nemlig sidder i en teknisk tilbagebleven Bedrift og holder den for at være det faste Punkt i Tilværelsen og mener, at denne Bedrift skal blive ved med at staa paa dette Punkt. I saa Fald er der naturligvis ikke andet at slaa ned paa af Omkostninger end netop akkurat Arbejdstiden og Arbejds-lønnen, og saa kan man altsaa med relativ Ret sige: i min Virksomhed maa vi have Arbejdstiden op og Lønnen ned. Men i en rationel arbejdende Bedrift spiller Arbejds-lønnen overhovedet ikke den store Rolle, som man tror.

Hele dette Forhold ligger naturligvis meget vanskeligt her i Landet. Vi har Fabrikker, som vist er tip-top, det kan vist f. Eks.

siges om Burmeister & Wain, og jeg antager, det kan siges om Cementfabrikkerne og Sukkerfabrikkerne og om flere andre. Men vi har naturligvis ogsaa Tilvirkninger, indenfor hvilke de forskellige Bedrifter staa paa overordentligt forskelligt Standpunkt, og der bebrejder jeg de industrielle, at de ikke tager sig sammen og ser Tingene i Øjnene og gør, hvad der skal gøres paa dette Punkt. Hvis man f. Eks. er saaledes stillet i Tekstilindustrien, som det er nævnt, skulde det kunne kræves af den, at man anlagde en virkelig Oversigt over Fabrikationen og sagde: de og de Fabrikker kan ikke betale sig, og saa bliver Spørgsmaalet, vil man købe dem op, eller hvad vil man gøre med dem? De øvrige maatte saa kartellere og specialisere sig og fordele de enkelte Ting imellem sig.

Det allerførste, der skal gøres, er naturligvis at skaffe sig Klarhed over, hvad Marked de har, indenlandsk og udenlandsk, og hvilket Marked der er rimelig Mulighed for at naa, og derpaa maatte de saa basere hele deres Rationalisering. Men dette er i Grunden noget, som skulde gaa forud for Forslag som disse. Det skulde man forlange med Alvor og Fasthed af en saadan Industri, det er man berettiget til, og det er jo dog ikke andet, end hvad der sker hver Dag i Udlandet, og hvad der ogsaa er sket herhjemme, for naar jeg tænker f. Eks. paa Koncentrationen af Ølindustrien, saa er man der, saa vidt jeg husker, gaaet frem netop akkurat paa denne Maade. Man har opkøbt hele Historien, og de Fabrikker, der i Kraft af deres tekniske Indretning ikke kunde betale sig, har man saa nedlagt. Saadan kan det være et Sted. Et andet Sted maa man gaa frem paa en helt anden Maade, det er forskelligt eller kan i hvert Fald være forskelligt fra Industri til Industri.

Ved dette Krav om Koncentration maa vi jo heller ikke glemme den sociale Side af Sagen. Pokker skulde have disse kolossale Bedrifter, hvis man kunde lade være at have dem. Hele den gamle Maade med den mere udstykkede Bedrift er jo socialt set ganske anderledes ønskelig, men det kan jo ikke nytte noget at staa her og ønske. Den Vej, Udviklingen gaar, maa man følge, eller ogsaa maa man blive tilbage, og derfor er her et Forarbejde, der skal gøres og maa gøres, men før det er gjort, kan det ikke nytte at ville opstille generelle Regler for Løn og Arbejdstid. Det kan man ikke gøre. Man kan gøre det, hvor man staa med et Bedriftsniveau, som ligger højt oppe i allerførste Plan, men ikke, hvor Bedrifterne er stillet som f. Eks. her i Landet.

Og ved den større eller mindre Haard-